

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: *vedoucí práce*

Autor/ka práce: Ing. Bc. Dana Lipová

Název práce: Verifikace prediktivního vztahu rizikových faktorů na ohrožení dítěte

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Hynek Jeřábek, CSc.

Oponent/tka: PhDr. Ing. Petr Soukup, Ph.D.

Navržené hodnocení: *Výborně A*

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce je formulován již v úvodu (s.15): „**Cílem mé práce** je na základě českých a zahraničních nástrojů pro vyhodnocení situace dítěte a za pomoci dat sesbíraných z českých rodin **ověřit, zda je možné i v rámci českých podmínek identifikovat nějaké klíčové faktory, které jsou asociovány s ohrožením dítěte.**“ Práce cílevědomě směřuje k nalezení klíčových faktorů důležitých pro včasné a efektivní rozpoznání těch případů, kdy je dítě s největší pravděpodobností ohroženo. K těmto faktorům jednoznačně patří komunikace v rodině, drogy a trestná činnost v rodině. (s.77 nn). Na stranách 82-86 autorka podává výsledky analýzy: z hypotéz které si položila přijímá H 1 (násilí), H 3 (komunikace v rodině) a H 11 (drogy). Platí ještě některé další podpůrné hypotézy. Závěrem práce nachází sedm klíčových projevů ohrožení dítěte, mezi něž jednoznačně patří tři uvedené faktory. Dále pak prezentuje inspiraci pro praxi (činnosti OSPOD) (s.89) a shrnuje hlavní faktory (s.90-92). Práce tedy **dochází k jednoznačným závěrům**, a dokonce **k doporučením pro praxi sociálně právní ochrany dětí v českých podmínkách.**

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Práce je dobře teoreticky zakotvena, opírá se o dostatek cizojazyčné i české literatury. Je koncipována se znalostí zahraničních modelů RAT (risk assesment tool) a české praxe využívané orgány OSPOD (orgán sociálně právní ochrany dítěte). Na základě komplexního rozboru české, ale stejnou měrou také zahraniční, literatury přináší autorka vlastní konceptualizaci úlohy, kterou si položila. Na str. 33 zdůrazňuje, že je důležité rozlišit příčiny ohrožení a projevy ohrožení. Za klíčové pro další analytickou práci považuje Dana Lipová „projevy traumatizace“. Píše: „Čím více je dítě ohrožené, tím větší a častější je výskyt těchto projevů.“ (s.33) A dále: „Čím více je těchto projevů chování u dítěte pozorováno, tím více je dítě ohrožené.“ (s.34). Pracuje s daty o českých rodinách a rozhodla se použít princip MIMIC modelu. Rozlišila formativní část modelu a prediktivní část modelu. Ústředním bodem MIMIC modelu je latentní proměnná „**ohrožení dítěte**“.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Kvalita dat je pro práci s komplexním MIMIC modelem a velmi robustně navrženou a měřenou latentní proměnnou „ohrožení dítěte“ prokázána jako zcela vyhovující přísným podmínkám modelu. Popis dat je velmi podrobný, transparentní a autorka (aby nepřehltla řadou detailů diplomovou práci) správně využívá přílohy, kde uvádí detailní tabulky a přehledy. Metoda je zvládnuta na nadstandardně vysoké úrovni. Práce s modelem odpovídá teoretickému záměru. Daně Lipové se podařilo, kromě nalezení klíčových projevů ohrožení dítěte také eliminování méně relevantních faktorů často užívaných v praxi OSPOD. Využití dat je tedy i prakticky vhodné.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Dana Lipová krok za krokem vylepšuje model. Každá fáze rozhodování je dobře zdokumentována. Zvláště pracuje s formativní částí modelu, zvláště s reflektivní částí modelu, a také s konstrukcí latentní proměnné. Na str. 73 popisuje celý model a dále na str. 74 prezentuje schéma 0.17 a na str. 77 konečné schéma 0.18. Relevantními argumenty doporučují všechny fáze budování modelu, sleduje metodologická a statistická doporučení z literatury a v závěrečném shrnutí uvádí všechny důležité aspekty výsledků své analýzy.

5. Jsou v práci autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Odlišení je zřetelné. Nejprve zkušenosti z literatury, pak vlastní konceptualizace, pak vlastní operacionalizace a v průběhu budování a testování modelu vždy konfrontace s doporučeními z odborné metodologické a statistické literatury.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Odkazy jsou korektní, jazyk srozumitelný. Teorie je popsána bezchybně. Metodologie velmi zevrubně. Přesto, že je práce dosti složitá, její přehledné uspořádání činí text pro odborníka dobře čitelným. Lidé z praxe se pochopitelně budou zabývat spíše věcnými argumenty a doporučeními.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Jedná se o jednoznačně nadstandardní diplomovou práci. Má vysokou metodologickou hodnotu, řeší velmi relevantní celospolečenský problém a pro praxi orgánů sociálně právní ochrany dětí nabízí množství relevantních doporučení podpořených srozumitelnou argumentací.

8. Náměty na diskusi při obhajobě práce.

1. Prosím, pokuste se na některém, třeba i zjednodušeném, schématu diskutovat relevanci tří hlavních projevů ohrožení dítěte: (komunikace v rodině); (násilí a trestná činnost v rodině); (drogy).

9. Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému: Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Práce je originální. Neshledal jsem plagiát.

Celkové hodnocení práce: Výborně A

Datum: 20.1. 2024

Podpis:

Prof. PhDr. Hynek Jeřábek, CSc., v.r.